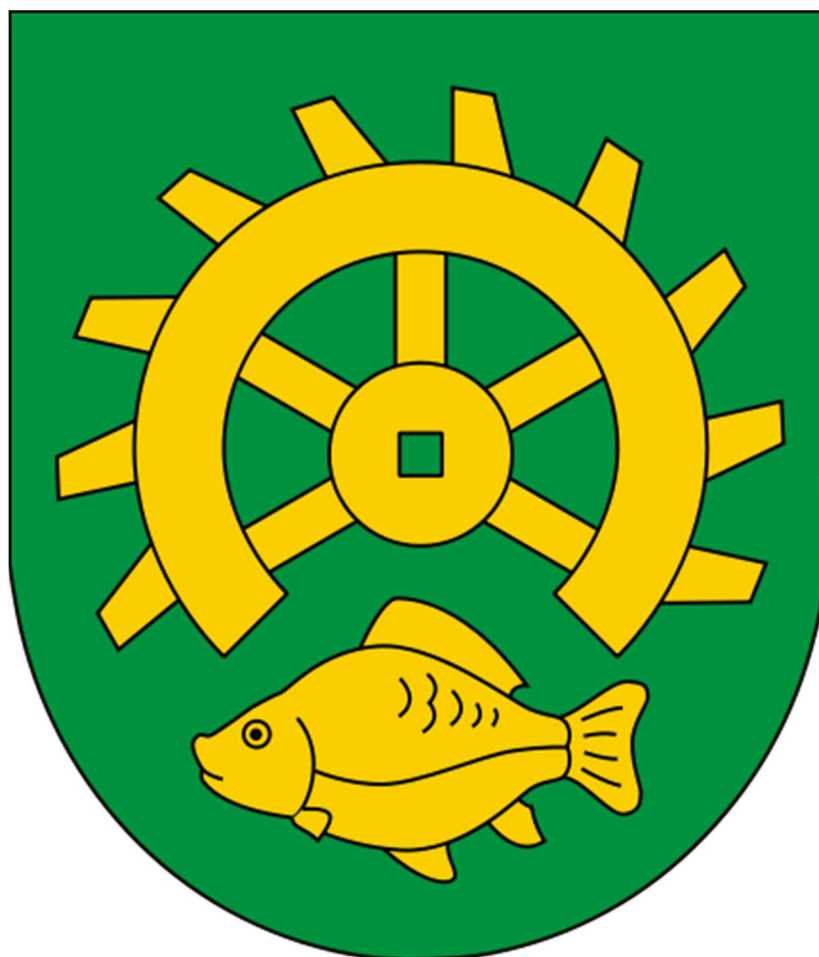

**GMINA
RUDA MALENIECKA**

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY RUDA MALENIECKA
ZA LATA 2017 - 2019**

Świątokrzyskie

www.rudamaleniecka.pl

JEDNOSTKA OPRACOWUJĄCA:

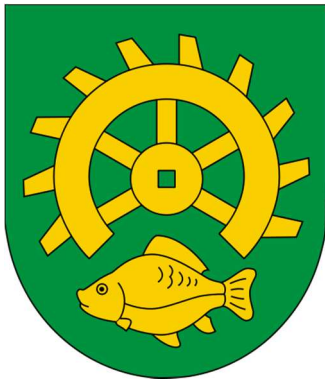

OPTINO MARIUSZ CYBUŁKA

os. Wojska Polskiego 6/15

62 - 065 Grodzisk Wlkp.

JEDNOSTKA ZLECAJĄCA:

URZĄD GMINY RUDA MALENIECKA

Ruda Maleniecka 99 A

26 - 242 Ruda Maleniecka

Kierownik projektu

mgr inż. Mariusz Cybulka

Współpraca

Pracownicy Urzędu Gminy Ruda Maleniecka

Ruda Maleniecka, listopad 2019r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	5
1.1. Podstawa prawna opracowania	5
1.2. Przedmiot i zakres opracowania.....	5
II. CELE, KIERUNKI ORAZ ZADANIA PRZEDSTAWIONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RUDA MAŁENIECKA NA LATA 2017 - 2020 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2021 - 2024	6
2.1. Obszar interwencji I - Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	8
2.2. Obszar interwencji II - Zagrożenie hałasem.....	9
2.3. Obszar interwencji III - Pola elektromagnetyczne.....	10
2.4. Obszar interwencji IV - Gospodarowanie wodami	11
2.5. Obszar interwencji V - Gospodarka wodno-ściekowa.....	12
2.6. Obszar interwencji VI - Gleby oraz zasoby geologiczne.....	13
2.7. Obszar interwencji VII - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	14
2.8. Obszar interwencji VIII - Zasoby przyrodnicze.....	15
2.9. Obszar interwencji IX - Zagrożenia poważnymi awariami.....	16
2.10. Obszar interwencji X - Edukacja ekologiczna	17
III. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	18
IV. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	36
4.1. Zasady monitoringu	36
4.1.1. Monitoring środowiska	38
4.1.2. Monitoring programu.....	38
4.1.3. Monitoring odczuć społecznych.....	39
4.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych.....	39
V. PODSUMOWANIE	42
VI. BIBLIOGRAFIA.....	43
VII. SPIS TABEL.....	43

I. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2019r. poz. 1396 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami ustawy, **polityka ochrony środowiska** - czyli zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, prowadzona jest m.in. za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Aktualnie obowiązujący „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021 - 2024” został przyjęty Uchwałą Nr XXX/197/2017 Rady Gminy Ruda Maleniecka z dnia 27 września 2017r.

1.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka za lata 2017 - 2019”. Obowiązujące przepisy prawa nie określają wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska. Nie zostały również opracowane ogólne wytyczne opracowania Raportu, umożliwiające zachowanie układu treści i sposobu przedstawienia rezultatów z realizacji zadań ujętych w Programie obowiązujące we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.

Przyjęto zatem, że Raport z realizacji Programu powinien zawierać:

- ♦ stopień realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska,
- ♦ wnioski odnośnie przyszłego raportowania stanu realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Raport jest zatem próbą weryfikacji i wstępnej oceny jakościowej i ilościowej realizacji celów oraz zadań zapisanych w Programie. Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie Gminy, których

działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021 - 2024”.

W ramach opracowania założono, iż kontrola wdrażania Programu i oceny jego realizacji w aspekcie założonych celów opierać się będzie o:

- ♦ monitoring wdrażania Programu, polegający na ocenie w zakresie:
 - ♦ określenia stopnia realizacji przyjętych celów;
 - ♦ oceny realizacji programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska;
 - ♦ określenia stopnia rozbieżności (%) pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
 - ♦ analizy przyczyn tych rozbieżności.

- ♦ monitoring skutków realizacji Programu, w tym monitoring świadomości społecznej.

II. CELE, KIERUNKI ORAZ ZADANIA PRZEDSTAWIONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RUDA MALENIECKA NA LATA 2017 - 2020 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2021 - 2024

Ochrona Środowiska przyrodniczego jest jedną z głównych dróg do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czyli osiągnięcia ładu ekologicznego, społecznego, ekonomicznego, gospodarczego oraz przestrzennego. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez Gminę Ruda Maleniecka polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i wytyczne dokumentów dotyczących ochrony środowiska i przyrody na szczeblu jednostki samorządu terytorialnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka jest dokumentem kształtującym długofalową Politykę Ochrony Środowiska. Przedstawione w nim zagadnienia ujęte zostały w sposób kompleksowy, z wyznaczeniem celów strategicznych, krótko i długoterminowych, a także przyjęciem zadań z zakresu wszystkich sektorów ochrony środowiska. Wypełnienie zawartych celów i zadań przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego i poziomu życia mieszkańców.

Realizacja zdefiniowanych ekologicznych celów strategicznych w powiązaniu z programem edukacji ekologicznej społeczeństwa powinno zapewnić rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W celu realizacji Polityki ekologicznej dla Gminy Ruda Maleniecka konieczne było ustalenie harmonogramu prowadzenia zadań ekologicznych z rozbiem na zadania krótko i długookresowe oraz mechanizmy finansowo - ekonomiczne. Do najważniejszych kryteriów w skali Gminy branych pod uwagę podczas sporządzania planu operacyjnego na lata 2017 - 2024 należy wymienić zadania i kierunki określone w dokumentach strategicznych i lokalnych:

- ♦ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- ♦ Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- ♦ Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne I Środowisko”,
- ♦ Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku,
- ♦ Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego,
- ♦ Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Koneckiego,
- ♦ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ruda Maleniecka.

W harmonogramach realizacyjnych przygotowanych dla Gminy Ruda Maleniecka poszczególnym obszarom interwencji, w ramach wyznaczonych celów ekologicznych, przyporządkowano konkretne zadania z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w ramach harmonogramu krótko i długoterminowego. Cele ekologiczne, a w ich ramach kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych zadań ekologicznych na przestrzeni kilkunastu lat. Zadania zostały wyznaczone na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego, przewidywanych kierunków rozwoju oraz informacji w zakresie planowanych inwestycji (dziedzina ochrony środowiska), które przekazane zostały przez Urząd Gminy w Rudzie Malenieckiej jak i instytucje obligatoryjnie zajmujące się ochroną środowiska na analizowanym obszarze.

W przedmiotowym Programie Ochrony Środowiska wyznaczono następujące obszary:

- ♦ **Obszar interwencji I** - Ochrona klimatu i jakości powietrza
- ♦ **Obszar interwencji II** - Zagrożenia hałasem
- ♦ **Obszar interwencji III** - Pola elektromagnetyczne
- ♦ **Obszar interwencji IV** - Gospodarowanie wodami
- ♦ **Obszar interwencji V** - Gospodarka wodno-ściekowa
- ♦ **Obszar interwencji VI** - Gleby oraz zasoby geologiczne
- ♦ **Obszar interwencji VII** - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
- ♦ **Obszar interwencji VIII** - Zasoby przyrodnicze
- ♦ **Obszar interwencji IX** - Zagrożenia poważnymi awariami
- ♦ **Obszar interwencji X** - Edukacja ekologiczna

W harmonogramach realizacyjnych zestawiono cele i zadania ekologiczne dla Gminy w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska.

2.1. Obszar interwencji I - Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel ekologiczny: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze;
- ♦ Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych;
- ♦ Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy);
- ♦ Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii
- ♦ Ujawnianie oraz zgłaszanie WIOŚ nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza w celu podjęcia działań kontrolnych;
- ♦ Współpraca Gminy z zarządcami dróg krajowych i powiatowych w zakresie wyznaczania potrzeb modernizacji ciągów komunikacyjnych;
- ♦ Przebudowa i budowa dróg na terenie Gminy;
- ♦ Bieżąca naprawa dróg i ciągów komunikacji ze szczególnym uwzględnieniem terenów skanalizowanych;
- ♦ Przebudowa drogi powiatowej nr 0393 T Ruda Maleniecka - Młotkowice - Lipa – Jakimowice;
- ♦ Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy;
- ♦ Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki.

Cel ekologiczny: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza

Zadania ekologiczne:

- ♦ Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa;
- ♦ Ograniczenie emisji z istotnych źródeł punktowych obiektu energetycznego spalania paliw poprzez kontrolę instalacji, wprowadzania nowoczesnych technik spalania paliw oraz stosowanie wysokosprawnych urządzeń odpylających;

- ♦ Kontrola dotrzymania przez lokalny przemysł standardów emisyjnych, modernizacja układów technologicznych, poprawa jakości stosowanego węgla lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny;
- ♦ Wdrażanie nowoczesnych technologii w zakładach przyjaznych środowisku oraz systemów zarządzania środowiskiem.

Cel ekologiczny: Ścieżki rowerowe

Zadania ekologiczne:

- ♦ Intensyfikacja ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz przebudowa i budowa ścieżek pieszo-rowerowych.

Cel ekologiczny: Termomodernizacje

Zadania ekologiczne:

- ♦ Termomodernizacje budynków na terenie Gminy;
- ♦ Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.

Cel ekologiczny: Monitoring jakości środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Monitoring jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy.

2.2. Obszar interwencji II - Zagrożenie hałasem

Cel ekologiczny: Ograniczanie emisji hałasu

Zadania ekologiczne:

- ♦ Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem;
- ♦ Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania komfortu akustycznego dla obszaru;
- ♦ Wzmocnienie działalności kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska;

- ♦ Ograniczenie emisji hałasu pochodzącego od środków transportu np. na terenach zabudowy mieszkaniowej;
- ♦ Ograniczenie emisji hałasu pochodzącego z prowadzonej działalności gospodarczej i przemysłowej;
- ♦ Dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu;
- ♦ Monitorowanie natężenia ruchu i poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren Gminy;
- ♦ Wspieranie działań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i przebudowy dróg i ulic dla terenów szczególnego zagrożenia hałasem.

Cel ekologiczny: Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej

Zadania ekologiczne:

- ♦ Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu drogowego;
- ♦ Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez budowę ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych.

Cel ekologiczny: Monitoring jakości środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Monitoring klimatu akustycznego na terenie Gminy.

2.3. Obszar interwencji III - Pola elektromagnetyczne

Cel ekologiczny: Ochrona ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania ekologiczne:

- ♦ Identyfikacja i kontrole zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego;
- ♦ Inwentaryzacja i kontrole źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego.

Cel ekologiczny: Preferowanie małokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych

Zadania ekologiczne:

- ♦ Uwzględnienie w MPZP zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni);
- ♦ Minimalizowanie liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizowanie urządzeń nadawczych kilku użytkowników na jednej konstrukcji wspornej (ze względu na ochronę krajobrazu);
- ♦ Budowa nowych stacji transformatorowych oraz remonty i modernizacja istniejącej sieci niskiego napięcia.

Cel ekologiczny: Monitoring jakości środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Monitoring promieniowanie elektromagnetycznego na terenie Gminy.

2.4. Obszar interwencji IV - Gospodarowanie wodami

Cel ekologiczny: Zarządzanie zasobami wodnymi

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wykonanie inwentaryzacji urządzeń melioracyjnych na terenie Gminy;
- ♦ Wdrażanie programów ochrony wód podziemnych i powierzchniowych.

Cel ekologiczny: Mała retencja

Zadania ekologiczne:

- ♦ Współpraca Gminy z zarządcami urządzeń wodnych w zakresie inwentaryzacji, odbudowy i regulacji oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej i oraz szczegółowej;
- ♦ Realizacja programu małej retencji dla Województwa Świętokrzyskiego w tym budowa zbiorników retencyjnych.

Cel ekologiczny: Ochrona przed suszą

Zadania ekologiczne:

- ♦ Podniesienie gotowości powiatowego i gminnych centrów zarządzania kryzysowego w przypadku zagrożenia;
- ♦ Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia i struktur organizacyjnych (budowa, modernizacja, utrzymanie, zarządzanie);
- ♦ Współuczestnictwo w rozbudowie zintegrowanego systemu informowania i alarmowania mieszkańców powiatu o zagrożeniach;
- ♦ Utrzymanie w sprawności technicznej istniejących obiektów infrastruktury - zbiorników, wałów, koryt rzecznych, potoków i kanałów, rowów, systemów kanalizacji deszczowych oraz zabudowy towarzyszącej;
- ♦ Realizacja działań przestrzennych zatrzymujących wody deszczowe w miejscach ich opadu, poprzez: podnoszenie lesistości zwiększającej retencyjność; przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone; racjonalną gospodarką wodami opadowymi na terenach silnie zurbanizowanych.

Cel ekologiczny: Monitoring jakości środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych na terenie Gminy.

2.5. Obszar interwencji V - Gospodarka wodno-ściekowa

Cel ekologiczny: Zarządzanie zasobami wodnymi, racjonalizacja zużycia wody

Zadania ekologiczne:

- ♦ Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);
- ♦ Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej, zwłaszcza sieci cementowo-azbestowych;
- ♦ Opracowanie projektów i budowa sieci wodociągowej;
- ♦ Przebudowa przepompowni wody w miejscowości Wyszyna Machorowska;
- ♦ Budowa drogi dojazdowej do oczyszczalni ścieków w miejscowości Ruda Maleniecka.

Cel ekologiczny: Racjonalna gospodarka ściekowa

Zadania ekologiczne:

- ♦ Zewidencjonowanie zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;
- ♦ Wzmożenie działań kontrolnych egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków;
- ♦ Opracowanie projektów i budowa sieci kanalizacyjnej;
- ♦ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dęba i Dęba Kolonia;
- ♦ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koliszowy;
- ♦ Gospodarowanie wodami opadowymi na terenie Gminy.

2.6. Obszar interwencji VI - Gleby oraz zasoby geologiczne

Cel ekologiczny: Ochrona zasobów kopalin

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wyeliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji surowców naturalnych;
- ♦ Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
- ♦ Uwzględnienie w studium uwarunkowań oraz planie zagospodarowania przestrzennego obszarów złóż i objęcie ochroną oraz działania związane z ich poszukiwaniem i rozpoznawaniem.

Cel ekologiczny: Rekultywacja terenów zdegradowanych

Zadania ekologiczne:

- ♦ Rekultywacja terenów zdegradowanych zwłaszcza terenów związanych z eksploatacją surowców.

Cel ekologiczny: Ochrona gleb

Zadania ekologiczne:

- ♦ Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
- ♦ Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb;

- ♦ Podjęcie działań zmniejszających poziom zakwaszenia gleb;
- ♦ Propagowanie przestrzegania zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych;
- ♦ Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego.

Cel ekologiczny: Monitoring jakości środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Monitoring jakości gleb na terenie Gminy.

2.7. Obszar interwencji VII - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel ekologiczny: Poprawa stanu gospodarki odpadami

Zadania ekologiczne:

- ♦ Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska;
- ♦ Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu Gminy.

Cel ekologiczny: Budowa funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami

Zadania ekologiczne:

- ♦ Modernizacja i wprowadzenie nowych, realizujących niskoodpadowych procesów produkcyjnych;
- ♦ Wdrożenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów oraz zalecanego postępowania przedsiębiorców z odpadami;
- ♦ Bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości porządku;
- ♦ Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów;
- ♦ Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi;
- ♦ Wsparcie finansowe dla osób fizycznych likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy.

Cel ekologiczny: Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Zadania ekologiczne:

- ♦ Gospodarowania odpadami elektrycznymi i elektronicznymi (zorganizowanie punktu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne);
- ♦ Gospodarowanie zużytymi bateriami (rozbudowa systemu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne);
- ♦ Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska poprzez rozwój selektywnego zbierania odpadów z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, odpadów poddawanych odzyskowi lub recykling;
- ♦ Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do przetwarzania odpadów;
- ♦ Kontrola wydawanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami.

2.8. Obszar interwencji VIII - Zasoby przyrodnicze

Cel ekologiczny: Opieka nad istniejącymi obszarami chronionymi

Zadania ekologiczne:

- ♦ Podejmowanie działań w sprawie ustanowienia form ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody;
- ♦ Prowadzenie prac pielęgnacyjnych zieleni;
- ♦ Wykonanie oznakowania i infrastruktury dla istniejących form ochrony przyrody;
- ♦ Opieka nad formami ochrony przyrody na terenie Gminy (prace pielęgnacyjno-porządkowe).

Cel ekologiczny: Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów niebędących własnością Gminy (zgodnie z ust. o ochronie przyrody);
- ♦ Przeprowadzanie kontroli z zakresu nasadzeń, wynikających z wydanych decyzji na usunięcie drzew i krzewów;

- ♦ Nakładanie kar za nielegalną wycinkę drzew i krzewów na terenie Gminy;
- ♦ Restrykcyjny nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów itp.;
- ♦ Wspieranie przedsięwzięć mających na celu powiększanie terenów zieleni;
- ♦ Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk.

Cel ekologiczny: Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Zadania ekologiczne:

- ♦ Realizacja zrównoważonej gospodarki leśnej;
- ♦ Rozwój monitoringu środowiska leśnego w celu rozpoznania stanu lasu, przeciwdziałania pożarom, rozwojowi szkodników i chorób.

2.9. Obszar interwencji IX - Zagrożenia poważnymi awariami

Cel ekologiczny: Przeciwdziałanie poważnym awariom

Zadania ekologiczne:

- ♦ Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.

Cel ekologiczny: Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych

Zadania ekologiczne:

- ♦ Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych poprzez zastosowanie efektywnych i sprawdzonych rozwiązań (minimalizacja ryzyka);
- ♦ Stałe uaktualnianie i optymalizacja tras przewozu materiałów niebezpiecznych;
- ♦ Kontrole sprawności technicznej pojazdów i warunków transportowania materiałów niebezpiecznych;
- ♦ Kontrola nad załadunkiem i rozładunkiem materiałów niebezpiecznych w celu zapobiegania potencjalnym poważnym awariom;
- ♦ Odpowiednie wyposażenie pojazdów transportujących substancje niebezpieczne (m.in. środki gaśnicze, znaki ostrzegawcze).

2.10. Obszar interwencji X - Edukacja ekologiczna

Cel ekologiczny: Działalność organizacyjna oraz informacyjna z zakresu ochrony środowiska

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wspieranie szkolnych kół zainteresowań o tematyce ekologicznej oraz konkursów o tematyce ekologicznej;
- ♦ Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska;
- ♦ Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska i przyrody poprzez serwis internetowy;
- ♦ Udział Urzędu Gminy w akcji „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Ziemi”;
- ♦ Wykorzystanie elementów przyrodniczych i kulturowych do kreowania wizerunku Gminy (materiały reklamowe);
- ♦ Druk i dystrybucja ulotek informujących o zasadach gospodarki odpadami na terenie Gminy.

Cel ekologiczny: Zacieśnienie współpracy między Gminą a Nadleśnictwami

Zadania ekologiczne:

- ♦ Wzajemna współpraca podczas opiniowania planów, programów oraz innych przedsięwzięć strategicznych;
- ♦ Współpraca ze Strażą Leśną w związku z likwidacją dzikich wysypisk śmieci.

Cel ekologiczny: Intensyfikacja współpracy międzygminnej

Zadania ekologiczne:

- ♦ Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi gminami.

III. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka za lata 2017 - 2019” opracowany został na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie Gminy, których działania były wpisane w harmonogram realizacyjny. W ramach realizacji zadania zwrócono się z ankietami do następujących jednostek:

- ♦ Urzędu Gminy Ruda Maleniecka,
- ♦ Starostwa Powiatowego w Końskich,
- ♦ Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego,
- ♦ Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Kielcach,
- ♦ Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach,
- ♦ Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich,
- ♦ Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- ♦ Nadleśnictwa Ruda Maleniecka.

Poszczególne informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 1. Zadania uwzględnione w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka

Lp.	Opis zadania	Realizacja zadania Tak / Nie	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszt realizacji zadania
OBSZAR INTERWENCJI I - OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA					
1.	Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze	NIE	-----	-----	-----
2.	Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych	NIE	-----	-----	-----
3.	Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy)	TAK	Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa biblioteki w Rudzie Malenieckiej w tym zastąpiono dotychczasowe ogrzewanie węglowe doprowadzane z kotłowni UG na własną kotłownię z kotłem na pelet.	2017-2018	991 174,00 zł.
4.	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii	TAK	Spotkania informacyjne: - Dotyczące możliwości pozyskania środków w ramach programu „Czyste Powietrze” - 2018 rok; - Szkolenie dotyczące kompleksowej modernizacji domów jednorodzinnych – 2019 rok	2018 2019	bezpłatne
5.	Ujawnianie oraz zgłaszanie WIOŚ nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza w celu podjęcia działań kontrolnych	NIE	-----	-----	-----
6.	Współpraca Gminy z zarządcami dróg krajowych i powiatowych w zakresie wyznaczania potrzeb modernizacji ciągów komunikacyjnych	TAK	Przekazywanie zarządcom dróg krajowych i powiatowych propozycji modernizacji dróg	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI I - OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA					
7.	Przebudowa i budowa dróg na terenie Gminy	TAK	Przebudowa 11-tu odcinków dróg gminnych	2017	418,38 tyś.
			Przebudowa 20-tu odcinków dróg gminnych	2018	947,57 tyś.
			Przebudowa 10-u odcinków dróg gminnych	2019	360,35 tyś.
8.	Bieżąca naprawa dróg i ciągów komunikacji ze szczególnym uwzględnieniem terenów skanalizowanych	TAK	Uzupełnianie ubytków kruszywem kamiennym dróg o nawierzchni żwirowo-tłuczniowej.	2017	37 394,07 zł.
			Uzupełnianie ubytków kruszywem kamiennym dróg o nawierzchni żwirowo-tłuczniowej.	2018	108 731,64 zł.
			Uzupełnianie ubytków kruszywem kamiennym dróg o nawierzchni żwirowo-tłuczniowej, oraz uzupełnianie ubytków masą asfaltową na zimno.	2019	39 151,27 zł.
9.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0393 T Ruda Maleniecka - Młotkowice - Lipa - Jakimowice	TAK	Przebudowa drogi powiatowej nr 0393 T Ruda Maleniecka - Młotkowice - Lipa - Jakimowice	2017-2018	1 405 640, 22 zł
10.	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy	TAK	Ułożenie linii kablowej służącej do zasilania oświetlenia ulicznego ścieżki pieszo-rowerowej (ciągu pieszo-rowerowego) przy drodze krajowej nr 42 w miejscowości Ruda Maleniecka.	2019	61 000,00
11.	Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	TAK	Przystąpienie do projektu Staropolskiego Związku Gmin i Miast „OZE dla mieszkańców gmin Staropolskiego Związku Gmin i Miast”	2017- do teraz projekt niezakończony	brak danych
12.	Kontrola dotrzymania przez lokalny przemysł standardów emisyjnych, modernizacja układów technologicznych, poprawa jakości stosowanego węgla lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI I - OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA					
13.	Intensyfikacja ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz przebudowa i budowa ścieżek pieszo-rowerowych.	TAK	Ciąg pieszo-jezdniowy od Rudy Malenieckiej do Krzyżówek (inwestycja GDDKiA)	-----	-----
14.	Termomodernizację budynków na terenie Gminy	TAK	Docieplenie świetlicy wiejskiej w Kolońcu.	2017	44 470,29 zł.
			Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa biblioteki w Rudzie Malenieckiej	2017-2018	991 174,00 zł.
			Termomodernizację budynków nie będących własnością Gminy	brak danych	brak danych
15.	Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej	TAK	Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa biblioteki w Rudzie Malenieckiej	2017-2018	991 174,00 zł.
OBSZAR INTERWENCJI II - ZAGROŻENIA HAŁASEM					
16.	Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem	NIE	-----	-----	-----
17.	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania komfortu akustycznego dla obszaru	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI II - ZAGROŻENIA HAŁASEM					
18.	Wzmocnienie działalności kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska	TAK	Prowadzone na bieżące przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach		
19.	Ograniczenie imisji hałasu pochodzącego od środków transportu np. na terenach zabudowy mieszkaniowej	TAK	Poprzez przebudowę i rozbudowę dróg gminnych i powiatowych na terenie Gminy (jak wskazano w pozycjach powyżej)	2017-2019	-----
20.	Dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu	TAK	Zadanie realizowane na bieżące przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska		
21.	Monitorowanie natężenia ruchu i poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren Gminy	NIE	-----	-----	-----
22.	Wspieranie działań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i przebudowy dróg i ulic dla terenów szczególnego zagrożenia hałasem	TAK	Zgodnie z wcześniejszymi zapisami		
23.	Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu drogowego	TAK			
24.	Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez budowę ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI III - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE					
25.	Inwentaryzacja i kontrole źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	NIE	-----	-----	-----
26.	Uwzględnienie w MPZP zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni).	NIE	-----	-----	-----
27.	Minimalizowanie liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizowanie urządzeń nadawczych kilku użytkowników na jednej konstrukcji wspornej (ze względu na ochronę krajobrazu)	NIE	-----	-----	-----
OBSZAR INTERWENCJI IV - GOSPODAROWANIE WODAMI					
28.	Wykonanie inwentaryzacji urządzeń melioracyjnych na terenie Gminy	NIE	-----	-----	-----
29.	Wdrażanie programów ochrony wód podziemnych i powierzchniowych	TAK	Wyznaczanie stref ochrony bezpośredniej ujęć wody i comiesięczne badanie poziomu lustra wody.	2017 - 2019	brak danych
30.	Współpraca Gminy z zarządcami urządzeń wodnych w zakresie inwentaryzacji, odbudowy i regulacji oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej i oraz szczegółowej	TAK	Bieżące odkrzacanie oraz pisma kierowane do właścicieli urządzeń w sprawie potrzeby odmulenia, udrożnienia i oczyszczenia.	2017 - 2019	brak danych

OBSZAR INTERWENCJI IV - GOSPODAROWANIE WODAMI					
31.	Realizacja programu małej retencji dla Województwa Świętokrzyskiego w tym budowa zbiorników retencyjnych	TAK	Zadanie realizowane na bieżąco przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie		
32.	Podniesienie gotowości powiatowego i gminnych centrów zarządzania kryzysowego w przypadku zagrożenia	NIE	-----	-----	-----
33.	Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia i struktur organizacyjnych (budowa, modernizacja, utrzymanie, zarządzanie).	NIE	Zadanie realizowane na bieżąco przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie		
34.	Współuczestnictwo w rozbudowie zintegrowanego systemu informowania i alarmowania mieszkańców powiatu o zagrożeniach.	NIE	-----	-----	-----
35.	Utrzymanie w sprawności technicznej istniejących obiektów infrastruktury - zbiorników, wałów, koryt rzecznych, potoków i kanałów, rowów, systemów kanalizacji deszczowych oraz zabudowy towarzyszącej	TAK	Współpraca w bieżącym utrzymaniu	2017 - 2019	brak danych
36.	Realizacja działań przestrzennych zatrzymujących wody deszczowe w miejscach ich opadu, poprzez: podnoszenie lesistości zwiększającej retencyjność; przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone; racjonalną gospodarką wodami opadowymi na terenach silnie zurbanizowanych	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI V - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
37.	Minimalizacja strat wody na przesyłach wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);	TAK	Bieżące usuwanie awarii przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej.	2017 - 2019	brak danych
38.	Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej, zwłaszcza sieci cementowo-azbestowych.	NIE	-----	-----	-----
39.	Opracowanie projektów i budowa sieci wodociągowej	NIE	-----	-----	-----
40.	Przebudowa przepompowni wody w miejscowości Wyszyna Machorowska	NIE	-----	-----	-----
41.	Budowa drogi dojazdowej do oczyszczalni ścieków w miejscowości Ruda Maleniecka	NIE	-----	-----	-----
42.	Zewidencjonowanie zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;	TAK	Prowadzenie bieżących ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	2017 - 2019	-----
43.	Wzmocnienie działań kontrolnych egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI V - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
44.	Opracowanie projektów i budowa sieci kanalizacyjnej	TAK	Opracowanie dokumentacji projektowej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dęba i Dęba Kolonia	2015-2017	112 668,00 zł
45.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dęba i Dęba Kolonia	TAK	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dęba i Dęba Kolonia	2017-2019	4 60 200,00 zł.
46.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koliszowy	NIE	-----	-----	-----
47.	Gospodarowanie wodami opadowymi na terenie Gminy	NIE	-----	-----	-----
OBSZAR INTERWENCJI VI - GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE					
48.	Uwzględnienie w studium uwarunkowań oraz planie zagospodarowania przestrzennego obszarów złóż i objęcie ochroną oraz działania związane z ich poszukiwaniem i rozpoznawaniem	NIE	-----	-----	-----
49.	Rekultywacja terenów zdegradowanych zwłaszcza terenów związanych z eksploatacją surowców	TAK	Prowadzenie obowiązkowej rekultywacji gruntów na podstawie wydanej decyzji starosty Koneckiego po eksploatacji złóż kopalni na terenie gminy Ruda Maleniecka - obowiązek inwestora	2017 - 2019	brak danych
50.	Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	tak	Bieżąca pielęgnacja	2017 - 2019	brak danych

OBSZAR INTERWENCJI VI - GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE					
51.	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb;	NIE	-----	-----	-----
52.	Podjęcie działań zmniejszających poziom zakwaszenia gleb;	NIE	-----	-----	-----
53.	Propagowanie przestrzegania zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych;	NIE	-----	-----	-----
54.	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego;	NIE	-----	-----	-----
55.	Monitoring jakości gleb na terenie Gminy	NIE	-----	-----	-----
OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
56.	Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska	TAK	Osiąganie wymaganych poziomów recyklingu wymaganych przepisami prawa odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Ruda Maleniecka		

OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
57.	Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu Gminy	TAK	<p>„Realizacja gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Ruda Maleniecka w 2017 roku.” Przedmiotem realizacji zadania było transport i unieszkodliwianie odpadów w postaci materiałów zawierających azbest - przekazanie odpadu na składowisko azbestu, które zlokalizowane jest w województwie świętokrzyskim z budynków zlokalizowanych na terenie Gminy Ruda Maleniecka.</p> <p>Sposoby realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">- odbiór przez wyspecjalizowaną firmę odpadów zawierających azbest zalegających na posesjach – usuwanie (transport),- unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest na składowisku odpadów niebezpiecznych. <p>Zadanie współfinansowane zostało ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.</p>	2017 r.	5 431,32 zł
		TAK	<p>„Realizacja gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Ruda Maleniecka w 2018 roku.” Przedmiotem realizacji zadania było transport i unieszkodliwianie odpadów w postaci materiałów zawierających azbest, czyli przekazanie odpadu na składowisko azbestu, które zlokalizowane jest w województwie świętokrzyskim z budynków zlokalizowanych na terenie Gminy Ruda Maleniecka.</p> <p>Sposoby realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">- odbiór przez wyspecjalizowaną firmę odpadów zawierających azbest zalegających na posesjach – usuwanie (transport),- unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest na składowisku odpadów niebezpiecznych. <p>Zadanie współfinansowane zostało ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.</p>	2018 r.	6 430,68 zł

OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
58.	Modernizacja i wprowadzenie nowych, realizujących niskoodpadowych procesów produkcyjnych	NIE	-----	-----	-----
59.	Wdrożenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów oraz zalecanego postępowania przedsiębiorców z odpadami	TAK	Akty prawa miejscowego w szczególności regulamin utrzymania porządku i czystości w gminie Ruda Maleniecka		
60.	Bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości porządku	TAK	-----	-----	-----
61.	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów	TAK	Likwidacja dzikiego wysypiska między Machorami, a Adamowem gdzie na działce wspólnoty wiejskiej wyrzucone zostały znaczne ilości (0,980 Mg) płyt falistych zawierających azbest.	2018	313,29 zł
62.	Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	TAK	W zakresie bieżących potrzeb	-----	-----
63.	Wsparcie finansowe dla osób fizycznych likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy	TAK	jak wyżej w poszczególnych latach.	-----	-----
64.	Gospodarowania odpadami elektrycznymi i elektronicznymi (zorganizowanie punktu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne)	TAK	Zorganizowanie PSZOK na terenie gminy Ruda Maleniecka Coroczne konkursy ekologiczne.	2018	około 40 000,00 zł

OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
65.	Gospodarowanie zużytymi bateriami (rozbudowa systemu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne)	TAK	Coroczne konkursy ekologiczne	2017-2019	Okolo 3 000,00 zł rocznie
66.	Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska poprzez rozwój selektywnego zbierania odpadów z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, odpadów poddawanych odzyskowi lub recykling	TAK	jak wyżej w poszczególnych latach.	2017-2019	-----
67.	Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do przetwarzania odpadów	NIE	-----	-----	-----
68.	Kontrola wydawanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami	NIE	-----	-----	-----
OBSZAR INTERWENCJI VIII - ZASOBY PRZYRODNICZE					
69.	Podejmowanie działań w sprawie ustanowienia form ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody	NIE	-----	-----	-----
70.	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych zieleni	TAK	Bieżąca pielęgnacja	2017-2019	ok. 7 tys. zł rocznie.
71.	Wykonanie oznakowania i infrastruktury dla istniejących form ochrony przyrody	NIE	-----	-----	-----
72.	Opieka nad formami ochrony przyrody na terenie Gminy (prace pielęgnacyjno-porządkowe)	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI VIII - ZASOBY PRZYRODNICZE					
73.	Wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów niebędących własnością Gminy (zgodnie z ust. o ochronie przyrody)	TAK	Coroczne zgłoszenia zamiaru wycinki drzew przez – osoby fizyczne władające nieruchomością. Oraz wydawanie decyzji dla podmiotów gospodarczych i jednostek budżetowych.	2017-2019	-----
74.	Przeprowadzanie kontroli z zakresu nasadzeń, wynikających z wydanych decyzji na usunięcie drzew i krzewów.	TAK	Kontrola GSSCH w Rudzie Malenieckiej	2019	-----
75.	Nakładanie kar za nielegalną wycinkę drzew i krzewów na terenie Gminy	NIE	-----	-----	-----
76.	Restrykcyjny nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów itp.	NIE	-----	-----	-----
77.	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu powiększanie terenów zieleni	NIE	-----	-----	-----
78.	Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk	NIE	-----	-----	-----
79.	Realizacja zrównoważonej gospodarki leśnej	TAK	Zadanie realizowane na bieżące przez Nadleśnictwo Ruda Maleniecka		
80.	Rozwój monitoringu środowiska leśnego w celu rozpoznania stanu lasu, przeciwdziałania pożarom, rozwojowi szkodników i chorób.	TAK			

OBSZAR INTERWENCJI IX - ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI					
81.	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	NIE	-----	-----	-----
82.	Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych poprzez zastosowanie efektywnych i sprawdzonych rozwiązań (minimalizacja ryzyka).	TAK	<p>„Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego na potrzeby wspierania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w Rudzie Malenieckiej” Głównym celem zadania było wspieranie Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego w zakresie ochrony środowiska na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego poprzez zakup średniego samochodu ratowniczo –gaśniczego do ograniczenia stref skażeń z napędem 4x4.</p> <p>Dzięki zakupionemu samochodowi poprawiła się skuteczność przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i usuwanie różnego rodzaju skutków katastrof m.in. na terenie Gminy Ruda Maleniecka. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach</p>	2017-2019	749 931,00 zł
83.	Stałe uaktualnianie i optymalizacja tras przewozu materiałów niebezpiecznych.	NIE	-----	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI X - EDUKACJA EKOLOGICZNA					
84.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań o tematyce ekologicznej oraz konkursów o tematyce ekologicznej	TAK	<p>„Pracownia edukacyjna w szkole podstawowej – Czyste powietrze, woda, gleba oraz odnawialne źródła energii”. W ramach zadania zakupione zostały do pracowni edukacji ekologicznej pomoce dydaktyczne oraz meble. Dodatkowo przeszkolonych zostało 3 nauczycieli w zakresie wykorzystania w edukacji zakupionych pomocy dydaktycznych i sprzętu. Zadanie współfinansowane zostało ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Celem programu było: Podniesienie jakości edukacji ekologicznej prowadzonej w szkole podstawowej.</p>	2018-2019	31 477,00 zł
			Coroczne konkursy o tematyce ekologicznej	2017-2019	około 3 tys. zł rocznie
85.	Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska	TAK	Zadanie realizowane w ramach potrzeb		
86.	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska i przyrody poprzez serwis internetowy	TAK	Pogadanki w bibliotece (2019 r.) o tematyce ekologicznej z uczniami ZPPO w Rudzie Malenieckiej dwa artykuły w gazetach o tematyce ekologicznej - segregacja odpadów (2019 r.)	-----	-----

OBSZAR INTERWENCJI X - EDUKACJA EKOLOGICZNA					
87.	Udział Urzędu Gminy w akcji „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Ziemi”	TAK	Coroczny udział młodzieży szkolnej	-----	-----
88.	Wykorzystanie elementów przyrodniczych i kulturowych do kreowania wizerunku Gminy (materiały reklamowe)	TAK	<p>„Promocja Gminy Ruda Maleniecka poprzez upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego” W ramach projektu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zakup materiałów promocyjnych (długopisy, długopisy reklamowe eco, balony reklamowe, smycze reklamowe, brelok drewniany z grawerem eco, brelok reklamowy z żetonem, kalendarze, opaski odblaskowe, torby reklamowe papierowe, torby reklamowe bawełniana z nadrukiem i cukierki oraz lizaki promocyjno-reklamowe),✓ organizacja i przeprowadzenie konkursów dla dzieci i młodzieży (konkursu plastycznego, konkursu literackiego oraz konkursu fotograficznego),✓ organizacja imprezy "Karp to ryba nasza - Ruda Maleniecka do zabawy zaprasza",✓ udział Gminy Ruda Maleniecka w organizacji „Święta Hodowców Ryb i Wędkarzy - Konecka Ryba” w Rudzie Malenieckiej,✓ opracowanie i wydruk ulotek informacyjno-promocyjnych,✓ organizacja warsztatów związanych z hodowlą ryb. <p>Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego "Rybacko i Morze na lata 2014-2020"</p>	2018-2019	Koszt całkowity projektu: 81 630,48 zł

OBSZAR INTERWENCJI X - EDUKACJA EKOLOGICZNA					
89.	Druk i dystrybucja ulotek informujących o zasadach gospodarki odpadami na terenie Gminy	TAK	„Promocja Gminy Ruda Maleniecka poprzez upowszechnianie rybackiego dziedzictwa kulturowego” Realizacja projektu obejmowała m.in. zamieszczenie w prasie lokalnej 2 ogłoszeń nt. działań związanych z ochroną środowiska. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego "Rybacko i Morze na lata 2014-2020"	2018-2019	Koszt całkowity projektu: 81 630,48 zł Koszt zamieszczenia ogłoszeń: 1 451,40 zł
90.	Wzajemna współpraca podczas opiniowania planów, programów oraz innych przedsięwzięć strategicznych;	TAK	Zadanie realizowane według potrzeb	-----	-----
91.	Współpraca ze Strażą Leśną w związku z likwidacją dzikich wysypisk śmieci	NIE	-----	-----	-----
92.	Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi gminami (Powiat, związek gmin);	TAK	Zadanie realizowane na bieżąco	-----	-----

Źródło: Analiza własna

IV. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. Zasady monitoringu

W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje Programu. Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

- ♦ monitoring środowiska,
- ♦ monitoring programu,
- ♦ monitoring odczuć społecznych.

W Unii Europejskiej badania dotyczące opracowania wskaźników prezentujących stan i ochronę środowiska w powiązaniu z rozwojem gospodarczym wykonywane są przez Europejską Agencję Środowiska (EEA). Opracowywane przez Agencję raporty oparte są na metodzie **D-P-S-I-R - Driving Forces** (czynniki sprawcze) - **Pressures** (presje) - **State** (stan) - **Impact** (wpływ) - **Response** (środki przeciwdziałania).

Metoda ta jeżeli obejmuje większy przedział czasowy pozwala na ukazanie tendencji zmian zachodzących w danym czasie, umożliwia porównywanie tych tendencji z przyjętymi celami polityki ekologicznej, a w konsekwencji prowadzi do wykorzystania wskaźników w procesie decyzyjnym. W przyjętej przez EEA metodzie wykorzystywane jest 14 zagadnień problemowych:

- ♦ rozwój społeczno - gospodarczy,
- ♦ zmiany klimatu,
- ♦ zanikanie warstwy ozonu stratosferycznego,
- ♦ zakwaszenie,
- ♦ troposferyczny ozon i inne fotochemiczne utleniacze,
- ♦ substancje chemiczne,
- ♦ odpady,
- ♦ przyroda i różnorodność biologiczna,
- ♦ woda,
- ♦ środowisko przybrzeżne i morskie,
- ♦ degradacja gleby,
- ♦ środowisko miejskie,

- ♦ główne przypadki nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- ♦ sektory społeczne.

Również w Polsce podjęto próbę opracowania wskaźników, które mają odzwierciedlać najważniejsze problemy oraz zmiany w środowisku, a poprzez wskazanie trendów ocenić szanse i zagrożenia w przyszłości. Wskaźniki opracowano w układzie **PSR** - Presja - Stan - Reakcja.

Metoda P-S-R przedstawia związki przyczynowo - skutkowe zachodzące pomiędzy oddziaływaniem człowieka na środowisko, jakością poszczególnych komponentów środowiska i podejmowaniem działań zaradczych mających na celu poprawę istniejącej sytuacji. Wskaźniki dobrano w podziale na grupy tematyczne odpowiadające takim zagadnieniom środowiskowym jak:

problemy globalne:

- ♦ zanikanie warstwy ozonowej, zmiany klimatu,

problemy środowiskowe krajowe:

- ♦ zagrożenie powietrza,
- ♦ zagrożenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- ♦ zagrożenie lasów,
- ♦ zagrożenie różnorodności biologicznej,
- ♦ środowisko miejskie,

problemy sektorowe:

- ♦ przemysł,
- ♦ rolnictwo,
- ♦ sektor gospodarstw domowych,
- ♦ transport.

Przedstawiony powyżej sposób monitorowania zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska wymaga dobrej współpracy wszystkich zaangażowanych instytucji, na czele z Urzędem Miejskim. Postęp we wdrażaniu programu może być mierzony następującymi wskaźnikami:

- ♦ *wskaźniki presji na środowisko* - wskazują główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych (np. emisja zanieczyszczeń do środowiska),

- ♦ *wskaźniki stanu środowiska* - odnoszące się do jakości środowiska i jakości jego zasobów (np. jakość wód podziemnych i powierzchniowych). Podstawą ich określenia są wyniki badań i pomiarów uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wskaźniki te obrazują ostateczny rezultat realizacji celów polityki ekologicznej i powinny być tak konstruowane, aby możliwe było dokonanie przeglądowej oceny stanu środowiska i zmian zachodzących w czasie,
- ♦ *wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych* - pokazującą działania podejmowane przez społeczeństwo lub określoną instytucję w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropogennej presji na środowisko (np. procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, obszary prawnie chronione jako procent całego obszaru).

4.1.1. Monitoring środowiska

System kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka.

Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu. Pomiarów poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. GIOŚ, RZGW, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak np. Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych itp.

4.1.2. Monitoring programu

Najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań. Urząd Gminy w Rudzie Malenieckiej będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, pieniędzy, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w programie zadań priorytetowych.

4.1.3. Monitoring odczuć społecznych

Jest on sprawowany na podstawie badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów Programu, między innymi przez ilość i jakość interwencji zgłaszanych do władz Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej.

4.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych. Powinno być ono realizowane przy pomocy wskaźników (mierników) stanu środowiska i zmian presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiono najistotniejsze wskaźniki, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i powinna być modyfikowana. Jednocześnie zaznacza się, iż działania zawarte w tabeli są przykładowe i nie stanowią sztywnych założeń jakimi należy kierować się przy monitorowaniu realizacji POŚ. Lista ta została oparta na aktualnie obowiązującym dokumencie.

Obok wskaźników zamieszczonych w tabeli wskazano również źródło informacji, z którego mogą być czerpane. Pomiary poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. GIOŚ, RZGW, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak np. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska czy Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych.

Tabela nr 2. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata			Źródło informacji o wskaźnikach
		2017	2018	2019	
OBSZAR INTERWENCJI I - OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA					
Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	Mg	b.d.	b.d.	b.d.	WIOŚ, GUS
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	Mg	b.d.	b.d.	b.d.	WIOŚ, GUS

Długość nowych odcinków dróg	km	b.d.	b.d.	b.d.	Zarządcy dróg
Długość zmodernizowanych dróg	km	b.d.	b.d.	b.d.	Zarządcy dróg
Liczba funkcjonujących odnawialnych źródeł energii	szt.	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI II - ZAGROŻENIA HAŁASEM					
Wspieranie i realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego	liczba inwestycji	b.d.	b.d.	b.d.	Zarządcy dróg, Gmina
OBSZAR INTERWENCJI III - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE					
Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy	km	0	0	0	Gmina Gestor sieci
OBSZAR INTERWENCJI IV - GOSPODAROWANIE WODAMI					
Inwestycje z zakresu retencji wodnej oraz ochrony przed skutkami suszy	mln m ³ - pojemność retencyjna obiektów km - przyrost długości koryt rzecznych, rowów o poprawionej przepustowości koryta	b.d.	b.d.	b.d.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gmina, RZGW, DZMiUW, Spółki Wodne
Jakość cieków wodnych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	% udziału w ogólnej ilości punktów pomiarowych	dobra	dobra	dobra	WIOŚ
Jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu	dobra	dobra	dobra	WIOŚ
Zużycie wody	dam ³	6665,0	6665,0	b.d.	GUS
OBSZAR INTERWENCJI V - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
Ilość zużytej wody/1 mieszkańca na rok	m ³ /osoba	19,6	22,2	b.d.	GUS, Gmina
Udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	mieszkańcy	565	570	570	GUS, Gmina
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	261	b.d.	b.d.	GUS, Gmina
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	50	b.d.	b.d.	GUS, Gmina
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	72	72	72	GUS, Gmina
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	87,5	87,5	87,5	GUS, Gmina
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	10,4	10,4	11,0	GUS, Gmina

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	8,2	8,4	8,5	GUS, Gmina
OBSZAR INTERWENCJI VI - GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE					
Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	ha	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
Powierzchnia terenów zrehabilitowanych	ha	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW					
Ilość mieszkańców objętych zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych	%	100	100	100	Gmina
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów	%	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
Ilość i powierzchnia dzikich wysypisk	szt.	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
Liczba zlikwidowanych dzikich składowisk	szt.	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI VIII - ZASOBY PRZYRODNICZE					
% powierzchni Gminy objęta prawną ochroną przyrody	%	100	100	100	RDOŚ
Liczba pomników przyrody	szt.	4	4	4	Gmina
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	% powierzchni	56,3	56,0	56,0	Gmina
Lesistość Gminy (% ogólnej powierzchni Gminy)	%	55,4	55,0	55,0	RDLP, Nadleśnictwa
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	ha	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI IX - ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI					
Liczba zidentyfikowanych zagrożeń	szt.	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI X - EDUKACJA EKOLOGICZNA					
Ilość zrealizowanych szkoleń związanych z ochroną środowiska	szt.	Realizowane na bieżąco			Gmina
Ilość akcji przeprowadzonych akcji edukacyjnych	szt.				Gmina

Źródło: Analiza własna

V. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska przedstawia podjęte w latach 2017 - 2019 działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie Gminy Ruda Maleniecka oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych.

W okresie sprawozdawczym podjęte zostały kierunki działań określone w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska. Wszystkie realizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie Gminy. Do największych i najbardziej kosztownych działań należała realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Duży nacisk został położony na działania inwestycyjne związane z budową i przebudową sieci drogowej, co z kolei przyczyniło się do polepszenia klimatu akustycznego Gminy. Ponadto duży nacisk kładziony jest również na ograniczanie tzw. niskiej emisji - m.in. udzielenie mieszkańcom dofinansowania na wymianę ogrzewania z węglowego na niskoemisyjne, prowadzenie edukacji ekologicznej oraz przeprowadzenie inwentaryzacji potencjalnych źródeł niskiej emisji.

Na terenie Gminy Ruda Maleniecka prowadzone są również działania ciągłe m.in. uwzględnienie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach Programu Ochrony Środowiska jednoznacznie można stwierdzić, że zadania, zależnie od możliwości budżetowych, są na bieżąco realizowane. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano o wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania. Są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe.

Mimo to Gmina Ruda Maleniecka nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

W ostatnich latach sukcesywnie realizowano zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021 - 2024.

Stopień realizacji uwarunkowany był możliwościami finansowymi Gminy.

VI. BIBLIOGRAFIA

Materiały:

- ♦ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021 - 2024.

Obowiązujące akty prawne:

- ♦ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019 poz. 1396 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska (Dz. U. z 2018 poz. 2081 z późn. zm).

Literatura:

- ♦ Jerzy Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN Warszawa, 2000r.;
- ♦ Alojzy Woś, Klimat Polski, PWN Warszawa, 2008r.;
- ♦ Ministerstwo Środowiska, Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Warszawa, wrzesień 2015r.;
- ♦ Arnold Bernaciak, Marcin Spychała, Programowanie ochrony środowiska w gminie, czyli jak skutecznie zaplanować i wdrożyć gminny program ochrony środowiska, Tom 1-podręcznik, 2009r.,
- ♦ Marek Józwiak, Zintegrowane wskaźniki w ochronie środowiska (Integrated indicators of the state of the natural environment). Regionalny Monitoring Środowiska Przyrodniczego Nr 3. s. 25–27, Kieleckie Towarzystwo Naukowe;

Przy tworzeniu opracowania wykorzystano materiały i informacje z Urzędu Gminy Ruda Maleniecka oraz jednostkach i podmiotach gospodarczych działających na omawianym terenie.

VII. SPIS TABEL

Tabela nr 1. Zadania uwzględnione w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ruda Maleniecka..... 19

Tabela nr 2. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska..... 39